

कुम्भीनस (कु० + नस् Nāse) 1) m. a) eine Art Schlange TRIK. 1,2,5. H. 1304. H. an. 4,325. MED. s. 50. Hār. 15. TS. 5,5,14,1. — b) ein best. giftiges Insect Suçr. 2,287,12. — 2) f. ई. N. pr. der Frau des Gandharva Aṅgārāparṇa MBh. 1,6469. fg. einer Rākshasi, der Mutter Lavaṇa's, H. an. MED. R. 5,78,8. RAGH. 15,15.

कुम्भीनसि (wie eben) m. N. pr. eines Dämons: शम्बरस्य च या माया या माया नमुचेरपि । बलेः कुम्भीनसेष्टैव सर्वास्ता योषितो विदुः ॥ MBh. 13,2238.

कुम्भीपाक (कु० + पाक) m. 1) der Inhalt eines Kochtopfes: कुम्भीपाका-देव व्युद्धारं बुद्ध्यात् KAUC. 6. — 2) sg. und pl. eine best. Hölle, in der man wie ein Topf gebrannt oder wie in einem Topfe gekocht wird, Jāṭ. 3,224. कर्मबालुकातापाङ्कुम्भीपाकाश्च दुःसहान् (संप्राप्नुवन्ति) M. 12,76. कुम्भीपाकेषु पच्यन्ते MBh. 13,5710. ० नरकप्रायेण दुःखेन म्रियन्ते PAṆĀT. 194,21. ० न्यायमापन्ना मृताश्च 193,9. Bhāg. P. 5,26,7. यस्मिन् वा उग्रः पशून्पत्तिषो वा प्राणत उपरन्धयति । तमपकर्णं पुरुषदैरपि विगर्हित-ममुत्र यमानुचराः कुम्भीपाके तप्ततैल उपरन्धयति ॥ 13. Vgl. तप्तकुम्भी.

कुम्भीर (von कुम्भी) m. 1) Krokodil AK. 1,2,3,21. H. 1349. MBh. 13,5457. Suçr. 4,203,20. — 2) N. pr. eines Jaksha SCHIEFNER, Lebensb. 281 (31).

कुम्भीरमत्तिका (कु० + म०) f. eine Art Fliege Hār. 142.

कुम्भील m. = कुम्भीर Krokodil Sch. zu AK. 1,2,3,21. — Vgl. u. कुम्भिल.

कुम्भीवीज (कु० + वीज) n. = कुम्भीनीवीज RĀG. im ÇKDr.

कुम्भोदर (कु० + उदर) m. N. pr. eines Dieners des Çiva RAGH. 2,35.

कुम्भोलु s. u. कुम्भ 4, b.

कुम्भोलूक (कु० + उलूक) m. eine Art Eule: कृत्वा पिष्टमयं पूषं कुम्भो-लूकः प्रज्ञापते MBh. 13,5499.

कुम्भोलूखलक s. u. कुम्भ 4, b.

कुपञ्चिन् (1. कु + य०) m. ein schlechter Opferer Bhāg. P. 4,6,50. Man hätte कुपञ्चिन् erwartet, vgl. indessen यञ्चिन् 5,14,39.

कुपव 1) adj. als Beiwort des von Indra überwundenen Dämons Çushṇa, wohl so v. a. Missärndte bringend (1. कु + यव) RV. 2,19,6. 4,16,12. तं कुपतेनभि शुक्लमिन्द्राशुषं युध्य कुपवं गर्विष्ठौ 6,31,3. 7,19,2. — 2) m. N. pr. eines besondern Dämons RV. 1,103,8; vgl. 104,3. — 3) n. Missärndte VS. 18,10.

कुपवाच् (कुप [= 1. कु] + वाच्) adj. übelredend, lästernd oder m. N. pr. eines Dämons, der von Indra überwunden wird: नि डुर्योणे कुप-वाचं मूध श्रेत् RV. 1,174,7; vgl. नि डुर्योण श्रावणञ्चुधवाचः 5,29,10. 32,8.

कुयोगिन् (1. कु + यो०) m. ein schlechter Jogin Bhāg. P. 1,6,22. 4,13,48. 20,25.

कुयोनि (1. कु + योनि) f. eine gemeine Bärnutter, die Bärnutter eines verachteten Geschöpfes Mār. P. 8,148.

कुर, कुरति einen best. Laut von sich geben Dhātup. 28,51.

कुरका f. Weihrauchbaum, Boswellia thurifera (सह्यकी) RĀG. im ÇKDr.

कुरङ्कर m. Ardea sibirica (eine Kranichart) H. 1328. कुरङ्कर m. Hār. 185.

II. Theil.

कुरङ्ग m. Uṇ. 1,120. 1) eine Antilopenart und Antilope überh. AK.

2,5,8. 3,4,20,196. H. 1293. Suçr. 1,73,6. 200,8,17. 228,12. 2,412,4.

PAṆĀT. 144,18. ÇĀNTI. 1,14. 4,6. PRAB. 43,5. कुरङ्गनयना KĀURAP. 19.

कुरङ्गी f. Antilopenweibchen: ० दृष् Gtr. 9,11. 12,16. Wenn die Form

कुरङ्गम nicht erst aus कुरङ्ग sich entwickelt haben sollte, müssten wir

कुरङ्ग in कुरम् + ग zerlegen. कुरम् könnte als absolut. von 3. कर्

erklärt werden, dann wäre die Antilope darnach benannt worden, dass

sie beim Gehen ihr Futter umherstreute; vgl. Çik. 7, wo aber die ver-

folgte Antilope solches aus Müdigkeit thut. Die ältere Form कुलुङ्ग

scheint jedoch diesen Erklärungsversuch nicht zu unterstützen. — 2)

N. pr. eines Berges Bhāg. P. 5,16,27 und wohl auch MBh. 13,1699: क-

रतोयां कुरङ्गे च त्रिरात्रेपोषितो नरः । अश्वमेधमवाप्नोति विगाह्य प्रयतः

शुचिः ॥

कुरङ्गक (von कुरङ्ग) 1) m. Antilope AK. 2,10,21. — 2) f. कुरङ्गिका

eine Bohnenart (s. मुद्गपर्णी) RĀG. im ÇKDr.

कुरङ्गनाभि (कु० + ना०) m. Moschus RĀG. im ÇKDr.

कुरङ्गम m. eine Antilopenart TRIK. 2,5,6. — Vgl. कुरङ्ग.

कुरङ्गाय (von कुरङ्ग), कुरङ्गायते sich zu einer Antilope gestalten, das

Ansehen einer Antilope gewinnen: मृगपतिः सद्यः कुरङ्गायते BHART. 2,78.

कुरचिह्न m. Krebs, falsche Lesart H. 1352 für कुरुचिह्न.

कुरट m. 1) Schuhmacher TRIK. 2,10,3. — 2) m. pl. N. pr. eines Vol-

kes VP. 193, N. 33, v. I. für कर्ट.

कुरण्ट = कुरण्टक H. 1200. — Vgl. कण्टकुरण्ट.

कुरण्टक m. = किंकिरात H. 1133. gelber Amaranth (पीताम्बान) und

eine gelbe Art Barleria (पीतकिण्टी) RĀG. im ÇKDr. neutr. die Blüthe

Suçr. 4,224,1. Die Pflanze heisst auch कुरण्टिका f. ebend. 222,12,15.

— Vgl. कुरण्टक, कुरुण्टक.

कुरण्ड m. 1) geschwollene Hoden TRIK. 2,6,16. H. 470. Ist in dem

Worte etwa श्राण्ड Hode enthalten? — 2) N. einer Pflanze (साकुरुण्ड)

RĀG. im ÇKDr.

कुरण्डक m. = कुरण्टक RĀG. zu AK. im ÇKDr. H. 1133, Sch.

कुरयाण m. N. pr. eines Mannes COLEBR. Misc. Ess. I, 24. Erschlossen

aus कौरयाण.

कुरर m. 1) Meeradler Uṇ. 3,132. AK. 2,5,23. TRIK. 2,5,24. H. 1335.

Jāṭ. 1,174. MBh. 3,11579. N. (BOPP) 12,113. R. 3,13,6. 4,29,15. 50,

13,81,38. 6,15,11. Suçr. 1,24,7. 202,13. 203,12. Das Jammern eines

betrübnen Weibes wird häufig mit dem des Weibchens vom Seeadler

(कुररी) verglichen: ततो मामनयद्वतः क्रोशतौ कुररीमिव MBh. 1,908.

देवो रोत्रयमाणा कुररीमिवार्ताम् 2,2361. 3,10494. 12259. N. 11,19. R. 4,

18,32. 19,4. 5,18,12. 6,8,3. 94,27. RAGH. 14,68 (St.: agna). Bhāg. P. 6,

14,52. LALIT. 215. Sollte etwa aus dem Missverständniss eines solchen

Vergleiches die Bed. Schafnutter H. 1277 zu erklären sein? — 2) N.

pr. eines Berges Bhāg. P. 5,16,27. कुररी (doch wohl nom. sg. von कुर-

रिन् VP. 169 (im Index: कुररि).

कुरराङ्गि (कु० + अङ्गि Fuss) m. eine Art Senf (देवसर्षप) RĀG. im

ÇKDr.

कुरराव (von कुरर) n. eine an Meeradlern reiche Gegend (?) P. 5,2,

109, Vārtt., Sch.

